No. 2017 Zaterdag 9 September 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Brionplein Overzijde.
Administratie : St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Onze Uitvoer.

De Staat van den uitvoer der Kolonie Curaçao over het 2e kwartaal 1922 versterkt onzen grond voor de stellige verwachting van een betere toekomst.

Gaandeweg groeien onze groot-industrieën, verbetert zich de handel, en neemt onze scheepvaart toe.

De uitvoer gedurende het 2e kwartaal van het loopende jaar is ± f 1,400 000 hooger dan gedurende dezelfde periode van het vorige jaar.

Dit feit in verband, met de omstandigheid, dat het tweede kwartaal altijd het minste der vier kwartalen van het jaar is, geeft hoop, dat we ook dit jaar weer een mooi cijfer voor de waarde van onzen Uitvoer kunnen boeken.

Verleden jaar was het eindcijfer der vier kwartalen f 13,296,080 en dit jaar werd met de eerste twee kwartalen reeds f 6.076,580 bereikt.

De beste kwartolen echter komen nog.

Meen nu niet, dat dit hooge cijfer voor de waarde onzer producten, uitgevoerd gedurende de eerste helft van het loopende jaar, uitsluitend te danken is aan Olie, Phosphaat en Steenkolen. Neen!

De uitvoer van zuiver Curaçaosche producten neemt ook gestadig toe. Men oordeele.

Gedurende de eerste helft van 1922 werd uitgevoerd:

	1e kwartaal	2e kwartaal
	voor waarde van	
ALOË.	f 14,014	f 42,696
DIVIDIVI.	f 7,651	f 10,654
HOEDEN.	f 115,535	f 113,324
MEST.	f 6,270	f 18,893
ORANJESCHILLEN.	f 13,461	f 8,717
SIGAREN. (inlandsche)	0	f 300
ZOUT.	f 50,904	f 36,411
NIET GESPECIFICEERD.	f 67,582	f 51,391
	f 275,447	f 292,386

Dit is slechts een overzicht der voornaamste artikelen. *Sigaren* noemden wij afzonderlijk, omdat het weer een nieuw product van uitvoer is geworden.

Natuurlijk leveren de groot-industrieën het leeuwendeel van onzen uitvoer.

OLIE.	1e kwartaal	2e kwartaal
	voor waarde van	
GASOLINE.	f 726,667	f 724,895
PETROLEUM.	f 281,734	f 197,898
RESIDU.	f 1,299,960	f 811,617
PHOSPHAAT.	f 239,371	f 653,652
STEENKOLEN.	f 299,666	f 241,628
	f 2,867,398	f 2,630,090

Men ziet een kleine achteruitgang bij de olie. Het totaalcijfer blijft echter vrijwel gelijk, omdat de Phosphaat alles weer hooger op haalt. Die belooft veel voor de toekomst.

Zuid-Afrikaansche Brieven

VAN DEN ZEER EERW. PATER

J. B. GIJLSWIJK.

De rassoorten der bevolking van Zuid-Afrika zijn zeer talrijk. Doch over hun afstamming bestaan uiteenloopende meeningen. Men weet, dat er vóór deze andere rassen bestonden, van wier lichamelijken bouw, kleur en physionomie het ethnologisch museum te Kaapstad exemplaren te zien geeft. Eén der oude rassen is dat der Bantu's, met nog twee andere: de Hottentotten en de Bosjesmannen. Het eerste is geheel uitgestorven; van de beide laatste zijn de oorspronkelijke typen zeldzaam. Maar uit deze rassen zijn voortgekomen de Zulu'e en Kaffers, die de overige bestaande rassen en stammen verre in getal overtreffen.

Het spreekt van zelf, dat de onderlinge vermenging dier rassen en de splitsing daarvan in groepen, die zich op verschillende plaatsen van het groote land vestigden, en de daaruit volgende isolatie niet zonder invloed geweest zijn op de taal.

De drie bovengenoemde rassen hadden hun eigen taal. De taal der Hottentotten wordt echter weinig meer gesproken; die der Bosjesmannen schijnt vergeten, en de taal der Bantu's heeft zich opgelost in verscheidene talen en dialecten. De talen, die het Bantu tot moeder hebben, worden door de philologen aldus benaamd: Kaffer of Xosa; Zulu, Sesuto en Karanga. En het getal der dialecten uit die vier talen gesproten, schat Harry Johnston op 274.

De Kaffer-taal of Xosa wordt vooral in het oostelijk gedeelte van Kaapkolonie gesproken; Zulu in Natal, in het oostelijk gedeelte van Transvaal en in het land der Matabelen, dat een gedeelte van Rhodesia beslaat.

In een ander gedeelte van Rhodesia, Mashonaland spreekt men Karanga, ook wel Chino of Chiswini genoemd; in de daaraan grenzende provincie, Bechuanaland, Sesuto. Deze zelfde Sesuto-taal wordt ook gesproken in het westen van Transvaal en Basutoland.

Dat het karakter dier talen nogal veel verschil toont, ondervond ik meermalen bij eventueel schoolbezoek. Overigens, moeten zij zeer expressief zijn en om de vele klinkeruitgangen buitengewoon welluidend en zoetvloeiend. Ook zijn zij verre van onvolmaakt. Jammer, dat de aanleering ervan zooveel moeilijkheden oplevert; vooral de zoogenaamde klink- of klikletters ter vervanging van de c, q en x, schrikken velen van die taalstudie af. Maar voor de taalkundigen blijven deze talen van het hoogst belang.

Men heeft dan ook in Johannesburg een cursus opgericht voor Zulu en Sesuto.

Eens had ik het voorrecht met een der taalgeleerden kennis te maken. Deze ontmoeting was even verrassend als interessant. Verrassend voor ons beiden, daar we niet hadden kunnen denken elkander hier ooit te zullen ontmoeten. Want verre van alle verkeer, langs de oostkust in het noorden van Natal lag zijn klein huisje, waar niets dan de aanrollende golven van den Indischen Oceaan en en het gekrijsch van een slingerenden aap de stilte der omgeving stoorden. Maar interessant zal ze voor mij wel alleen geweest zijn. Hoe toch konden mijne ervaringen van eenig belang zijn voor hem, die zijn besten tijd had doorgebracht als missionnaris onder de Zulu-stammen! Nu sleet hij hier zijn laatste levensjaren, niet in welverdiende rust, maar in gezette studie van inlandsche talen en volkenkunde. Toch zou men hem geen hoogen leeftijd gegeven hebben, want bij mijn aankloppen stond hij fluks van zijn werkstoel op en trad mij met vlugge schreden tegen. In dit „hutje bij de zee" trokken zijn bibliotheek en schrijftafel het eerst en spoedig alleen de aandacht. In de glazen kast stonden vele lijvige boekdeelen in prachtbanden. En vanaf mijn stoel naast de tafel kon ik op eenige daarvan den naam van mijn hospes lezen. Niet dat deze deelen als in een vitrine zoo in 't oog vielen; neen, eerst na lang turen op die prachtverzameling merkte ik ze op. Ze stonden in gezelschap van ethnologeu en philologen van naam. En uit deze collectie trok mijn geleerde vriend zonder falen de boeken, die hij mij toonen wilde, terwijl hij uitleg gaf van alles en al mijne vragen beantwoordde. Vele waren verlucht met gekleurde platen en gaven een kijk op de gebruiken en levenswijze van Afrika's bewoners van nu en voorheen. Zelfs een oud werk van eenige eeuwen terug, geschreven door een oud-missionaris in Afrika, opende hij voor mij, waarin onder andere de oude godsdienstige gebruiken werden belicht. En wat ik ook onthouden heb van al dat onderricht, de indruk, dat ik hier te doen had met een zeldzaam geleerde, is mij sterk bijgebleven.

Op de boeken door hem bewerkt moest ik zelf de hand leggen. Dan zweeg mijn cicerone en liet mij in stilte de tweeledige dictionnaire Zulu-Engelsch doorbladeren. De woorden waren natuurlijk abacadabar voor mij; doch mijne belangstelling werd steeds gaande gehouden in de hoop van iets te vinden dat verwantschap toonde met ons papiamentsch. Maar geheel onvoldaan moest ik dien speurzin beperken. Nog vond ik van zijn hand een Zulu-spraakkunst en verschillende leesboekjes voor de jeugd. Wel had ik die boekjes op verreweg de meeste scholen gezien, maar ze boezemden mij op nieuw belang in, geïnspireerd als ik was door den schrijver die nu vóór mij zat.

Toen ik opkeek en over de tafel gluuroogde naar den stapel papieren op en door elkaar liggende, ja, toen verbrak hij de stilte weer. Terwijl hij zich een weinig optilde in zijn kantoorstoel en een dikke rookwolk vóór zich uitblies, begon hij te praten over wat reeds geruimen tijd geheel zijn geest in beslag nam: het schrijven der geschiedenis van de Zulu's, waaronder hij zoo vele jaren gewerkt had. Uit den treure herhaalde hij, dat vele moeilijkheden hem beletten vlug te werken, doch de grootste was dat hij weer terug moest naar de plaats van zijn vroegeren werkkring om enkele twijfels op te lossen. Zoo leert men het werk waardeeren, waarover zoo dikwijls gedachteloos wordt heen-

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Als goed vaderlander, ben ik in 't holletje van den nacht van 31 Aug. 'n nacht donker als 'n interieur van 'n inktvisch, naar stad getruckt.

Er 3 uur over gedaan.

Panne gehad liefst 4 keer.

't Zat 'm natuurlijk weer in de plugs, bougies noemen ze die dingen in Rotterdam, wat toch ook geen Hollandsch is.

Bij „Morgenster" stonden we weer als 'n telefoonpaal.

Gasoline-tank speelde America'tje, was droog als New-Yorkcity.

'n Kruikje van dat wielen — aan-'t-draaien-makend nat in een naburige hut op den kop getikt, en met 'n pofschok waren we weer en-route, terwijl spontaan bij mij omhoog welde de lijfdeun van mijn ouwe kindermeid: „En vooruit met *die* geit naar *die* oliekoekenkraam."

Wat *die* geit nu eigenlijk in *die* kraam te doen had, ben ik nooit te weten gekomen, enfin, ik was intusschen met stijve beenen op Willemstad's terra firma geland, en, nu boy — dit tot mijn kraakschoenend, hooggeboord, sweetjes kauwend groompje — ga jij nu maar 's reuze Queen's Birthday vieren.

Yep, zei ie, één lach van oor tot oor, en weg was ie.

Kinderaubade was eenig mooi!

Binnencour van 't fort leent zich uitstekend voor zoo iets, door prachtacoustiek.

Doddige baby, rozerood, met schitterende kijkers, stond in open raam van een der officierswoningen zich verkneuterend van pret met poezelige armpjes de maat te slaan, één leven al.

Had, o, zoo graag, 'n kiek genomen van dat kleine enthousiastieke vaderlandertje, maar, eilaas, mijn kodak is nu al, zegge 5 maanden, voor 'n kleinigheid, bij den reparateur; 't werkwoord „opschieten" vervoegen kunnen ze op Curaçao niet, wel 't negatief.

't Zal Mr. V., inzender van 't van vaderlandsliefde overvloeiend ingezonden stuk in de Amigoe van l.l. Zaterdag, pleizier doen te hooren, dat onder 't zingen van Wilhelmus ik, en bijna allen in mijn buurt stram gestaan hebben, met onze pannama's verticaal op den naad van onze respectieve rechterbroekspijp.

Ben echter bang, dat V. al even weinig succes zal hebben met z'n geschrijf, als ik verleden jaar met mijn dringendste beê, om de arme blackies van onze *buiten*scholen toch ook op Koningin,s verjaardag 'n kleine tractatie te geven.

Ik pende toen ongeveer 't volgende:

„De stadsche kindertjes zijn op Koningin's verjaardag van 's morgens vroeg tot 's avonds laat op straat, staan steeds met hun neus pal bij de muziek, volksfeesten, bioscope, vuurwerk, etc., hebben 'n dag van reuzepleizier, terwijl de buitenkindertjes niets hebben, en nauwelijks weten, dat hun Koningin verjaart.

Dat mos nu toch heusch niet magge!

Geen geld genoeg?

Kom nu, trek voor elk onzer buitenscholen, gemiddeld 'n 25 pop uit, en de kindertjes eten hun buikjes rond aan koekjes en mangels, en zingen hun kelen schor ter eere van hun „Reina."

Dat is je practische opvoeding tot vaderlandsliefde voor onze buitennegers.

Dat 't 'n vacantiedag is, en men de Sœurs-onderwijzeressen niet verplichten kan hun schooldeuren te openen, is heusch geen bezwaar.

't Geheim van 't succes van ons bijzonder onderwijs zit 'm vooral in 't werken uit 'n hooger princiep, in 't zich geheel en al opofferen voor de arme jeugd; in 't liever neervallen op z'n post, dan verlof te vragen.

Neen hoor, wijd zullen de deuren opengaan op Koningin's verjaardag van 't met vlag en wimpel versierde schoollocaal, en uren lang zullen de goeie Sœurs met hun honderden kindertjes zingen en jubelen. en geen vermoeienis tellen, omdat ze hun dierbare kleintjes gelukkig zien.

En als 't laatste blackie, met 2 koekjes voor mama in z'n zwarte knuistjes de poort uit is, dan zijn ze wel dood op, maar daar wordt minder op gelet, vol ijver gaan ze weer prentjes knippen en plakken voor de prijsuitdeeling onder 'n: „Wat hebben ze toch 'n pret gehad, hé?!"

Geen geld genoeg?

Wel, laat dan een of ander nummertje van 't feestprogram vallen, jaag wat minder vuurpijlen 't luchtruim in, en mijn kindertjes hebben hun tractatie.

Wie zou daar tegen zijn?

Niemand, daar ken ik 't medelijdend hart van onze Curaçaosche bevolking te goed voor.

Weet niet, of onze Koningin de Amigoe leest.

Zoo ja, dan weet ik zeker, dat zij de eerste zal zijn om mijn voorstel van ganscher harte toe te juichen.

Toe! denk er 's aan, feestcommissie van 't volgend jaar!"

Maar de feestcommissie heeft er weer niet aan gedacht, en mijn arme kleine zwartjes hebben weer niets gehad, niets dan 'n enorme vooze reuze-O.

Ben heusch benieuwd, of nu 't volgend jaar met Koninging's *jubilé* de heeren een postje zullen uittrekken voor dat sympathiek doel.

geglipt! Of hij nog ooit die reis zal maken, betwijfel ik. Slechts eens per jaar is hij gewoon zijn heremitage te verlaten om aan de technologische school te Johannesburg lezingen te geven over taal- en volkenkunde.

Het taalverschil is wel het meest karakteristieke der onderscheidene inlanders. Want om hen te classificeeren naar gelaatsvorm: meer of minder platvormigen neus, dikke of dunne vooruitstekende lippen, scherp gebogen of plat kakebeen is om de vermenging der rassen vrij hopeloos werk. Ook de nuance der kleur zou een onbetrouwbare gids zijn. En in de kleederdracht is ook niet zoo'n opvallend verschil dat het een bepaald ras kan typeeren. Of laat ik liever zeggen, dat zij allen het „Adamspakje" dragen, welks snit meermalen wordt bedorven door breede ringen aan armen en beenen. Want soms zijn die versierselen zóó nauw dat het vleesch aan beide kanten er hoog boven uitsteekt. Daarbij zoeken de vrouwen haar schoonheid nog te verhoogen door het dragen van een aantal ringen om den hals. Dezen liggen niet naast maar op elkaar. Het getal daarvan hangt af van de slankheid van den nek. Want de ringenreeks moet beslist tot aan de kin reiken. En daar deze om den hals geklonken is, zijn ze er niet des daags maar ook des nachts mooi mee; ja, zelfs bij het doen van de wasch, bij het fijn stampen van de mais en verdere huiselijke bezigheden moeten zij steeds het hoofd fier rechtop dragen. Bij deze pronkzucht laten zij de moderne dames dus nog ver achter! Aan oorversieringen doet men ook zeer druk. Maar zonder beïnvloed te worden door de mode der Indiaansche vrouwen, wier ooren worden neergerekt door het gewicht van dikke zilveren of gouden ringen, voelen de inlanders, zoowel mannen als vrouwen, meer voor het dragen van bamboestokjes, waaraan allerlei sierselen als vlaggetjes en plaatjes worden gehangen. Hun oorlellen lijken dan ook veel op die der Kaja-Kaja's. Evenmin volgen zij de Indiërs na in het doorsteken van de neusvleugels met gouden of zilveren knopjes. Hun breedplatte neus laten ze ongerept, het spreekwoord gedachtig: wie z'n neus schendt, schendt z'n aangezicht!

Daar al die opschik hun even ná is als hun zwart pakje zelf, dragen ze dien everal mee. Alleen als zij naar stad gaan hullen zij zich in een roode of vuil-oranje deken; ook gooien ze wel een dierenhuid om de schouders. In dit costuum flaneeren zij door de straten, en ziet men ze op het perron langs den trein loopen, als ze uit logeeren gaan bij vrienden en magen.

Maar nog potsierlijker was de verschijning der zwarte broeders die ik eens op een avondwandeling langs het stadje King William's ontmoette. Als bij zooveie insecten en dieren, die van moeder-natuur de kleur gekregen hebben der omgeving, waarin zij leven, als bescherming tegen den aanvaller, hadden zij de bruin-roode kleur van den weg en de heuvelen, waarlangs ze voortwandelden. De donker-zwarte huid van armen, beenen en gelaat was geheel bestreken met leem.

En toen ik bij mijn terugkeer die terracotta poppetjes ter sprake bracht, verzekerde men mij, dat zij zich daardoor tegen het branden der zon beschermen. Ik wil 't gaarne gelooven, en niets op hun practischen zin afdingen. Maar de gedachte wil mij maar niet begeven, dat ik ook hier weer te doen had met een voorbeeld van opschik; dus dat zij van kleur veranderd waren door een groote mate van ijdelheid

En nu ten slotte nog iets over de charme van hun kapsel. De algemeene indruk is, dat de inlander nog niet weet wat hij met z'n haarbos moet aanvangen. Beneden de Zambesi-rivier, in Zuid-Rhodesia dus, lost men de kwestie op door het hoofd geheel kaal te scheren. Bij gebrek aan een scheermes, dat nog niet zulk een coulant artikel is, gebruik men welk scherp voorwerp ook. Onder dien glad geschoren schedel komen natuurlijk de markante lijnen van neus en mond des te sterker uit. En alsof men nu die lijnen wil breken of des te sterker laten uitkomen, heeft men om het hoofd een band gebonden, waarop alle kleuren kunnen geteld worden, zwart uitgezonderd. Anderen vallen op de dwaalwegen der mode in een ander uiterste: zij laten hun haar groeien als struikgewas in de wildernis. Zoo voegen ze wel een decimeter aan han lengte toe. Doch dit is dan ook alles. En als ze dan op het lumineus idee komen om die hooge en woeste kuif met kleurige vêeren vol te prikken, dan ziet men heusch een tip-top-kiekje van de prairie met haar zes voet hoog gras, waaruit hier en daar een boom komt uitsteken, maar zonder witte mieren. Een kleine variant van dezen haartooi is de mode om die lange haren niet rechtop maar plat neer te strijken. Men zou nu die koppen, om bij hetzelfde beeld te blijven, kunnen vergelijken met een prairie, waarop een zware hagelslag was neergestreken, doch mijn eerste gedachte was aan menschen, die pas onder een douche vandaan kwamen. Toen ik echter daarna meerderen zag met datzelfde sluikhaar maar in talrijke vlechtjes saamgebonden, kwam in mij de twijfel op, die tot nog toe niet is opgelost, of mogelijk die platgestreken haren te drogen hingen om te gepaster tijd eenzelfde bewerking te ondergaan? En evenmin vermag ik op te lossen of in deze mode de mannen de vrouwen hebben gevolgd of de vrouwen de mannen.

Doch laat deze bloemlezing van mode-exemplaren genoeg zijn.

Wordt vervolgd.

CORRESPONDENTIE VAN BONAIRE

Bonaire 3 Sept. 1922.

Regeerings-jubilee op Bonaire.

De voorzitter voor 't Regeerings-jubilee te Curaçao heeft aan de Gezaghebbers der eilanden een verzoek gericht om aldaar ook een feestcommissie te benoemen, voor 't aanstaand Regeerings-jubilee.

Als gevolg daarvan heeft de Gezaghebber van Bonaire tot eenige dames en heeren een rondschrijven gericht en hen uitgenoodigd tot een vergadering, welke plaats had Woensdag 30 Aug. l. l.

Met algemeene stemmen werd den Gezaghebber verzocht als voorzitter der vergadering op te treden, en de voorbereiding en de uitvoering der jubileumfeesten te leiden; hetwelk werd aangenomen. Vervolgens ging men over tot het kiezen van een secretaris; dit postje viel den E. Heer Foppema ten deel, terwijl mej. Odulja Hart als penningmeesteres zou optreden.

De voorzitter begon met uiteenzetting van doel en werkzaamheden der feestcommissie, n. l. om gelden in te zamelen, waarvan verzocht werd een gedeelte op te willen sturen voor de bloemenhulde aan Hare Majesteit en 't blijvend aandenken in de kolonie.

Daarover ontstond een kleine discussie. Over de bijdrage voor de bloemenhulde aan Hare Majesteit bestond geen twijfel; doch een der leden was van oordeel, dat niet alleen op Curaçao een blijvend aandenken moest worden geplaatst, maar ook op Bonaire zelf. Ongaarne zouden de Bonairianen bijdragen voor een aandenken dat op Curaçao zou geplaatst worden. Een ander lid was van meening, dat de bijdrage moest worden beschouwd als een aandenken dat de kolonie als zoodanig zou oprichten.

Men kwam tot geen besluit, maar men zou eerst afwachten wat de collecte zou opbrengen.

Voorts werd besloten om in elk district eenige jonge dames te vragen, die zich met de collecte zouden belasten, elk in hun district.

Niemand meer het woord wenschende, sloot de voorzitter de vergadering, onder betuiging van dank voor hun opkomst.

R.

Naschrift van de Redactie.

Misschien kan het zijn nut hebben, ook voor de overige eilanden, waar een subcommissie gevormd zal worden, als we op dit verslag over de vergadering op Bonaire een korte bemerking laten volgen.

Dat alle eilanden meedoen aan de buitengewone bloemenhulde, Hare Majesteit te brengen op den dag van Hoogstderzelve Jubilee, schijnt wel van zelf te spreken. Daaraan zullen alle eilanden gaarne mededoen.

Maar wij meenen in gemoede te mogen aanraden, dat alle eilanden ook bijdragen tot het Koloniaal Huldeblijk. Alleen met vereende krachten kunnen we werkelijk iets groots tot stand brengen.

Geen versnippering dus, maar algemeene samenwerking.

Onze financieële kracht is toch al betrekkelijk gering. Valt nu de collecte erg mee, wat is er dan tegen, dat we het geld wat over is, verdeelen over de eilanden om ook daar een aandenken te plaatsen. Maar eerst moeten alle eilanden samenwerken om gezamenlijk te komen tot een mooi Curaçaosch Monument. Ook in Holland werken alle gemeenten samen om te komen tot een Nationaal Huldeblijk: een groot ruiterstandbeeld van Koning Willem II op het Buitenhof.

ARUBA.

Het zilveren Professie-feest der Eerw. Zr. Emilia.

Het zilveren Professiefeest der Eerw. Zuster Emilia, Suppriorin en hoofd der Meisjesschool op de Playa van Aruba, had 30 Augustus l. l. een schitterend verloop.

Nadat des morgens om 6 uur een groot aantal oud-leerlingen en kinderen de H. Communie had ontvangen tot intentie der Feestelinge, werd om 7 uur een plechtige H. Mis opgedragen door den ZE. Pastoor B. v. Everdingen, geassisteerd door den ZE. Pastoor B. Krugers als diaken en de ZE. Pastoor G. Murk als Sub-diaken.

Na het Evangelie hield de ZE. Pastoor S. Hagemans een feest-predikatie, naar aanleiding van den tekst bij S. Matheus XIX: 27. „Zie, Heer, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd; welk loon zal ons daarvoor geworden?" De Eerw. Spreker schetste het groote offer door de Eerw. Zuster gebracht toen zij de HH. Geloften aflegde, en na eenige jaren in Holland werkzaam te zijn geweest, haar vaderland verliet om zich geheel te gaan wijden aan het onderwijs en de opvoeding der Arubiaansche Jeugd. Vervolgens wees de Eerw. spreker op het groote loon dat de religieus daarvoor wordt geschonken hier op aarde, maar vooral later in den Hemel.

Na het „Agnus Dei" werd een indrukwekkende „Veni Sponsa Christi" gezongen, waaronder de Eerw. Jubilaresse tot de H. Tafel naderde en haren hemelschen Bruidegom ontving.

Na de H. Mis weerklonk krachtig het „Laudate Dominum" van Ruigrok door het ruime kerkgebouw.

Om 10 uur was er receptie, waarvan een druk gebruik werd gemaakt vooral door de oud-leerlingen der Eerw. Zuster, die ook tal van geschenken ontving als bewijs van toegenegenheid en dankbaarheid voor genoten onderwijs.

Verder werd de dag in besloten kring feestelijk en gezellig doorgebracht.

Vrijdag middag, 1 September, was het feest voor de schoolkinderen, die een mooie groote globe als feestgeschenk aanboden. Onder muziek, zang en spelen, waaraan een traktatie niet ontbrak, waren de kinderen een paar uurtjes zeer gezellig en vroolijk bijeen ter eere van de Eerw. Zuster Emilia, die zelf bijzonder genoot van de dolle vreugde der kleinen.

Dit feest zal zeker nog lang in het geheugen der Eerw. Feestelinge gegrift blijven, want het was indrukwekkend en tevens een nieuw bewijs van de hartelijke toegenegenheid die de Eerw. Zuster door haar ijvervol werken en nauwgezette plichtsbetrachting bij eenieder heeft verworven.

Bovenwindsche Stemmen.

Een inspecteur*s.

Den 8n dezer is alhier over Porto Rico en St. Thomas met de *Virginia* aangekomen de Heer Inspecteur van het onderwijs met gade. In den namiddag van den dag van zijn aankomst heeft de Inspecteur de school te Prinzen kwartier bezocht en den ochtend daarna die te Koolbaai. De scholen in het stadsdistrict en die te Simpsonbaai werden ook behoorlijk geïnspecteerd.

Den avond van den 17en scheepte hij zich in met bestemming naar St. Eustatius en Saba, om later naar dit eiland terug te komen.

Daar Alastrim onder het volk is uitgebroken, er zijn 6 gevallen op het oogenblik op Fort Amsterdam geïsoleerd, is hij echter verhinderd zulks te doen. Bijgevolg zullen de examens op het eiland Saba afgenomen worden. Een vrouwelijke candidaat is door de quarantaine maatregelen belet daar heen te gaan.

Alastrim.

Deze ziekte heerscht eindelijk ook hier. Eene vrouw, die er aan leed, is door haar man die twee maanden geleden uit Santo Domingo teruggekeerd was en door dezelfde ziekte aangetast werd, een maand lang in huis verborgen, hetgeen door den politie-beamte CAMILLE RICHARDSON, werd ontdekt. Natuurlijk diende zoo'n huis als eene soort van broeinest, en besmettingshaard. Er zijn zes gevallen in de buurt van dat huis uitgebroken, alle zieken werden naar het fort overgebracht en aldaar geïsoleerd.

Tot op het oogenblik dat ik dit schrijf hebben geen andere gevallen zich voorgedaan.

Door het plotseling verschijnen van deze epidemie zijn de feestelijkheden bij gelegenheid van Koningin verjaardag voor een onbepaalden tijd uitgesteld.

De padvindersbeweging.

Deze is, door Mejuffrouw SLOTHOUWER, hoofd der O. School in het stadsdistrict, alhier in het leven geroepen. Het korps bestaat tot nu toe, uit 18 jongens en 14 meisjes. De beweging belooft veel.

Eere, wien eere toekomt.

Bij deze gelegenheid gaat de Politiebeambte BOONENBERG, die te Koolbaai gestationeerd was, naar Curaçao terug. Zonder twijfel heeft deze ambtenaar zijn plicht gedaan, bij dag zoowel als bij nacht. Daardoor namen de invoerrechten op het douanekantoor van Koolbaai ook gestadig toe. Elk voertuig, onverschillig wie de eigenaar of voerder was, werd door hem onderzocht. Het ga den Heer Boonenberg wel op zijn verderen loopbaan.

Hij is een plichtgetrouw ambtenaar.

St. Eustatius.

De verwachting is hier gewekt, dat de Cultuur Maatschappij Nederlandsche Antillen weer het werk zal hervatten. Dat zou een ware uitkomst zijn voor de arme bevolking, die nu langzamerhand tot ellende vervalt. De schoolgaande kinderen komen met leege magen op school en lijden honger.

INGEZONDEN.

Cur: Voetbal Comité.

Vergadering gehouden 23 Aug 1922.

Op verzoek van het Comité waren tegenwoordig de vertegenwoordigers van alle V. V. uitgezonderd „Asiento," deze was verhinderd, alhoewel zij in alles deel zou nemen.

Behandeld werd; een competitie wedstrijd om de „La Fama Cup" welke aangenomen werd, om in de maand Oct. te beginnen.

Ook werd besloten om deze „cup" te gebruiken als een *wissel beker*.

Voor dit doel hoopt de C. V. B. beheer over 't terrein te mogen aanvaarden.

De volgorde der wedstrijden zal binnen kort gepubliceerd worden.

Daarna werd een voorstel gedaan door den Heer I. BAIZ, om een „demonstratie" wedstrijd op Zondag den 10den Sept. te laten houden, welke zou bestaan uit 2 „*teams*" gekozen uit de verschillende spelers van al de acht clubs behoorend tot de C. V. V. met het doel: de eendracht onder alle vereenigingen te demonstreeren.

Dit voorstel werd met algemeene stemmen aangenomen.

De samenstelling der twee elftallen werd door het lot beslist als volgt:

Hendriks.
M. Schotborgh. van Gelden.
J. Jonckhout. Brants Penso
S. Lour. A. Mad. W. Dom. F. Twee. D. Tromp.
—o—
Broekm. R. Hueck. Lock. Groenendijk. A. Her.
Smith. Mantingh. Veal.
Borgschol. A. Royer.
P. C. Gorsira.

Wij wenschen het Comité veel succes met deze sympathieke beslissing.

Het geëerde Publiek zal gaarne zijne medewerking willen verleenen tot welslagen van dit verbroederingsfeest. Wij verzoeken derhalve voortaan de spelers alleen, zoo noodig, toe te juichen, maar in geen geval, nooit of nimmer, eenige afkeuring te kennen te geven.

Reporter.

Op Bovenwinden stond in mijn tijd — d. i. 15 lange jaren — tractatie op *alle*, ook buitenscholen, steeds No. 1 op 't feestprogram, en dat is goed gezien.

De tijd, dat de arme buitennegers min of meer worden beschouwd als de paria's van de maatschappij, heeft nu afgedaan, is 't niet zoo?

Wedstrijd met hindernissen en ringsteken op 't Brionplein 's middags, was al even saai als 'n kopje thee drinken met 'n frou frou'tje, bij 'n oude verzuurde suikertante.

Waarom?

Omdat er geen muziek bij was, en omdat bij 't ringsteken per fiets, er zoo 'n begrafenisachtig tempo in zat.

Je moet op onze Hollandsche dorpen, de boeren op hun snuivende bierpaarden dat spel zien spelen, niet op 'n sukkeldrafje zooals onze fietsers, maar ventre à terre, in dolle vaart, at breakneckspeed, en zoo hoort 't.

Op mundo nobo niet geweest, té ver, té warm, wel 's avonds de bio gezien, en nu en dan tranen gelachen.

Toch weet ik op geen stukkkn na of 't 'n blij- of 'n treurspel geweest is, maar dat doet er niet toe, ik heb schik gehad, vooral door de geestige onbetaalbare glossen en zetten, en zoute kluyten die als 'n peletonvuur om me heen knetterden; niemand snapte er iets van.

„Slag bij Waterloo" lanceerde er een; ben je beboeterd, dat is de Schuttersmaaltijd van Bart van der Helst; nonsens, 'n Zaansche beschuitfabriek in volle actie, zie je dat nou nog niet, 't is als 2 druppelen water.

Die raadselachtige, mysterieuze film deed me denken aan 't verhaal van 'n goeden kennis van me, die me, 't is lang geleden, op 'n zoelen ochtend fluitend tegen 't lijf liep, m'n jasknoop vast greep, en, een en al glimlach, me toegluderde: Kerel, hoe maak je 't? Best, èh? Heb je die pracht-ui van dien hond gehoord? Ha, ha, kostelijk, die zal ik je 's eventjes vertellen, je zult er pret van hebben, ik moet er nog om lachen.

Well, all right, fire away!

Zie je, ik liep gisteren in de..... in de.... — ach hoe heet die straat ook weer? Nu ja, 't komt er ook niet op an. Toen ontmoette ik bij dien grooten winkel de.... de (bedoel je de Globe?) Ach neen, hoe heet die winkel ook weer, enfin 't k. e. o. n. o. a! toen ontmoette ik bij die groote winkel, dien dikken meneer... meneer... ach hoe heet die salamander ook weer, nu ja; 't k. e. o. n. o. a.!

Ik zeg, hoe gaat 't? Puik, zegt ie. We stappen samen den winkel binnen, en daar zit me warempel m'n ouden vriend meneer..... meneer.... ach, 't zweeft me op de punt van m'n tong, (neen, geen Jansen), namen onthouden is nooit mijn fort geweest, enfin, 't k. e. o. n. o. a.!

Verbeeld je, zeg, daar stond op de toonbank zoo 'n groote stopflesch met van die..... van die.... (Bonbons?) Ach neen (zeep)? Neen ook niet, ach je weet wel van die dinges, van die .... enfin, 't k. e. o. n. o. a.!

Komiek hé, die zou je in zoo 'n winkel toch heelemaal niet verwachten?

Neen, natuurlijk niet, echt reuzeidioot!

Zeg, zegt me die lange klerk op eens, heeft u dit boek al gezien, pas uitgekomen?

Wel heerementijd zeg ik, heb je dat noú al? Verbeeld je 't was die beroemde roman: De.... De.... ach hoe is die titel nu ook weer, van dien bekenden auteur, caramba, hoe heet die vent ook 's weer, 't is 'n dubbele naam (Van Gent & Loos?) ach neen, nou geen flauwsies, enfin 't k. e. o. n. o. a.!

Nou mot je hooren. Ik sta zoo in dat boek te bladeren, en daar komt me opeens zoo 'n prachthond binnen gesprongen, zoo 'n echte rashond, je kent ze wel, ach noem z's, (n' pincher?) Ach neen ('n Fox terrier?) Ook al niet, neen, 't was 'n.... 'n.... 'n heele mooie hond, 'n...., nu ja, 't k. e. o. n. o. a.!

Opeens zegt toen die vriend van me, die dikke meheer, meheer.... enfin, dinges, wijzend op die does, neen 'n does was 't toch niet, enfin op dien hond, zeg, hebben jullie die ui nooit gehoord van m'n broer over dien hond?

Neen? Wel, dan zal ik je dat 's eventjes vertellen, almachtig aardig, reuze leuk!

Die broer van me, 'n eerste grappenmaker, komt 's avonds bij ons aanloopen en zegt tegen m'n vrouw, zeg, Mien, weet je waarom jou darling Fanny vier pooten heeft?

Neen Piet, zegt ze.

Wel, Mien, zeit ie, omdat... omdat .... — kerel, 't is toch zoo eenig geestig, je zult je dood lachen, nu komt 't —, omdat.... omdat.... ja, hoe was 't ook 's weer?

En toen ik in 'n onbedaarlijken lach uitbarstte, keek ie me in eens heel boos aan, liet me nu bengelende jasknoop los, en liep nijdig fluitend heen.

Dit lyriek, tragiek-comiek, epiek verhaal geeft roerend-zuiver weer de verschillende verbijsterende emoties die ik onder 't afrollen van film 1 heb doorgeworsteld, op 'n balcon van 't Brionplein den 31n. Aug. 1922.

Hoe heette die film ook weer?

El.... El.... The.... The....??

Enfin, 't k. e. o. n. o. a.!

Jan Paul.

San Willebrordo.

Sept. VI 1922.

Willemstad, 5 Sept. 1922.

Aan de Redactie van de

„Amigoe di Curaçao"

Alhier.

Mijne Heeren:

Het doet ons genoegen U te kunnen berichten, dat de Koninklijke West-Indische Maildienst besloten heeft, haren dienst van en naar New-York aanzienlijk uit te breiden. Tot dat einde zijn twee kort geleden afgeleverde oliestokende, stoomschepen, de „Carna" en de „Luna" aangewezen, welke in October en November ds. j. de eerste afvaart van New-York zullen waarnemen.

De nieuwe dagwijzers zullen bin nenkort verschijnen. Ten einde Uwe lezers echter reeds een denkbeeld te geven van den dienst, vermelden wij, dat, te beginnen met de „Prins der Nederlanden", 14 Sept. van New-York, iedere week des Donderdags een onzer schepen van New York zal vertrekken.

De „Prins der Nederlanden" en opvolgende passagiersschepen (eens per 4 weken) zullen dezelfde route blijven volgen als onder den tegenwoordigen dagwijzer.

Telkenmale een en drie weken na een passagiersschip vertrekken er vrachtschepen van New York, welke de volgende route zullen nemen: Port au Prince, La Guaira, Pto Cabello, Curaçao, Maracaibo. Deze schepen zullen Curaçao in 13 dagen bereiken evenals de passierschepen.

De 14 dagen ná de passagiersschepen van New York vertrekende vrachtschepen zullen de kleina Haitiaansche havens bedienen, doch niet Curaçao aandoen.

Het resultaat dezer diensten wordt derhalve, dat New York per vier weken drie afvaarten naar Curaçao verkrijgt via slechts enkele tusschen havens; de schepen komen te Curaçao aan na 13 dagen.

Van Curaçao naar New York wordt onze dienst eveneens uitgebreid met een derde afvaart (vrachtschip); de schepen in dien dienst zullen zonder andere havens aan te loopen naar New York oversteken, hetgeen voor den Curaçaoschen handel wel de best denkbare verbinding geven zal.

Volledigheidshalve laten wij de afvaartdata voor de volgende weken voor den dienst in beide richtingen volgen:

Van New-York		Curaçao
P. d. Nedl.	14.9	27.9.
Flora	21.9	„ 4.10.
Carna	5.10	„ 18.10.
Commewijne	12.10	„ 25.10.
Astrea	19.10	„ 1.11.
Luna	2.11	„ 15.11.
Van Curaçao		New-York
Commewijne	23.9	„ 2.10.
Astrea	2.10	„ 12.10.
Flora	12.10	„ 20.10.
P. d. Nedl.	21.10	„ 30.10.
Carna	30.10	„ 9.11.
Astrea	9.11	„ 17.11.

Wij vertrouwen dat de handel ons den onontbeerlijken steun voor den verbeterden dienst zal geven.

Inmiddels verblijven wij,

Hoogachtend

Koninklijk West-Indische Maildienst,

MENKMAN,

Hoofdagent.

Berichten uit de Kolonie.

De feesten op Sto. Domingo.

Buitengewoon was de geestdrift der bevolking gedurende de feestelijkheden. Ongekend de groote toeloop van verschillende plaatsen. Nooit heeft Santo Domingo zulk een algemeen feest gevierd. Dit Kroningsfeest zal ook wel eenig blijven in de geschiedenis.

Monseigneur is verrukt over de hartelijke ontvangst. De kerkelijke Hoogwaardigheden werden plechtig op het Stadshuis ontvangen en ontvingen ieder een document, waarbij zij als Eeregast werden gehuldigd. Als zoodanig werden zij ook overal met de grootste onderscheiding bejegend.

Het verloop der feestelijkheden kent men uit het vroeger door ons gepubliceerde program. Maar hoe echt Christelijk werden die feesten ingezet door op de eerste plaats de Armen gul te gedenken en door tusschenkomst van den Pauselijken Delegaat een groote amnestie te verkrijgen voor de Gevangenen. Mgr. VUYLSTEKE heeft aan alle plechtigheden deelgenomen, maar heeft daarenboven 16 Aug. in de Cathedraal gepontificeerd, daags daarna in *Las Mercedes* de Mindere Orden toegediend aan twee Capucijnen en heeft ook nog een H. Mis gelezen in de *Sta. Barbara* voor de Curaçaönaars en hen toegesproken.

Het was een groote voldoening voor den Apostolisch Vicaris door de verschillende Bisschoppen den lof te hooren verkondigen der Curaçaönaars in den vreemde.

Op Sto. Domingo, Portorico, in Venezuela, La Guaira, Caracas en Porto Cabello staan zij over het algemeen zeer goed aangeschreven als ordelievend en godsdienstig, werkzaam en gewillig.

Toevallig ontving Monseigneur dezer dagen ook een brief uit New York, waarin het gedrag der Curaçaönaars wordt geprezen en waarin werd vermeld, dat evenzeer te Brooklyn father's QUIN's Mission druk door hen wordt bezocht.

Als onze Curaçaosche jongens en mannen dat maar blijven doen, te Amsterdam, New York en Brooklyn rrouw de Katholieke Tehuizen bezoeken, zullen ze in de groote wereldsteden van vele gevaren bevrijd blijven.

De Aanbiddingsdag.

De Eerewacht van het H. Sacrament vierde Zaterdag het tweede jaarfeest harer stichting.

De Dames hadden er een Jubeldag van gemaakt. Het Priesterkoor der Cathedraal was rijk versierd en overvloedig verlicht. Het altaar droeg een schat van de mooiste bloemen. Deze buitengewone versiering heeft grooten indruk gemaakt. Des morgens bij de plechtige H. Mis was de Groote Kerk vol als op Kerstnacht. De Hoogeerw. Pater Vicarius MARTIN LUYCKX droeg het dankoffer op en hield de Spaansche feestrede. Des avonds celebreerde de Bisschop een Pontificaal Lof.

Goed voorgaan doet goed volgen. Dien dag werd de Mannenafdeeling der Edelwacht opgericht.

Ofschoon zich slechts 30 Heeren hadden opgegeven, kwamen er 38 den volgenden dag Jesus in het H. Sacrament adoreeren. Die bidt doet meer dan die werkt, want hij roept Gods zegen af, en verzekert zich van Gods hulp en bijstand, als hij weer tot zijn maatschappelijken en huiselijken plicht geroepen wordt.

Wij hopen derhalve van harte, dat de Vereeniging van Aanbidding groeie en bloeie, tot heil der Parochie van St. Anna, en van heel onze stad.

Het Bootwerkers-conflikt.

Zaterdagmorgen na het verschijnen van ons blad ontvingen we een presentexemplaar van de brochure door den Roomsch Katholieken Volksbond bij de „Handelsdrukkerij" uitgegeven ter nadere toelichting van zijn standpunt en werkzaamheden tijdens de staking en het conflict.

Aanleiding tot de uitgave dezer brochure is het volgende: „Gaarne zouden wij wat voorbij is laten rusten, maar wij zien ons gedwongen de staking, heel haar verloop en het einde nog eens op te halen, en te brengen voor de rechtbank van de publieke opinie, nu de courant *Voz di Pueblo* zonder een glimp van bewijs met de grootste onbeschaamdheid komt beweren, dat de ware schuldige van de gepleegde gewelddadigheden is de C. R. K. Volksbond."

Met groote belangstelling hebben we het boekje doorgelezen en we zijn overtuigd, dat de Bond een goed werk deed met deze uitgave. De oogen van velen zullen er door opengaan, en de ware, onvervalschte geschiedenis der Staking kan er slechts bij winnen.

Onzen dank voor het presentexemplaar.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van *K. W. I. M.* den nieuwen dagwijzer No. 3 voor Passagiers- en vrachtbooten dezer lijn.

Eerste Half jaar verslag van den *Banco de la Mutualidad*, Bucaramanga, over 1922.

KOLONIALE POSTSPAARBANK in de kolonie Curaçao, Verslag over 1921.

Het getal inleggers nam met 17 toe en bedraagt nu 5,007; het saldo te goed vermeerderde met f 12,874,27 en bedroeg op ultimo December f 222.926,98½.

In het jaar 1921 overtroffen de inlagen de terugbetalingen met f 5,584,60. De inleggers schijnen in 1921 hunne op de Postspaarbank belegde gelden in mindere mate dan in 1920 te hebben aangesproken met de bedoeling die naar andere banken over te brengen.

In Blijde verwachting.

Maandag is er weer aardig wat water gevallen, zoodat men op verschillende plaatsen al aan het planten toog.

De buitenbevolking is in blijde verwachting van een goed jaar, dat nog beter belooft te worden dan zijn goede voorganger, omdat er nu meer plantzaad voorhanden is. Laat men nu tijdig denken aan het planten van pinda, om onze schaarsche uitvoerartikelen wat te vermeerderen.

Wat een goed jaar doet, ziet men in de Benedendistricten waar allerwege de daken hersteld worden met de overvloedige maïsstokken. Dat was in jaren niet gebeurd.

Vertaalgeld.

Volgens de bestaande verordening worden alle rechtszaken zoowel in als buiten rechtsgeding op de Bovenwindsche eilanden schriftelijk in de Nederlandsche en mondeling in de Nederlandsche of landstaal en op de Bovenwindsche eilanden schriftelijk of mondeling zoowel in de Nederlandsche als in de Engelsche taal behandeld.

Intusschen is het in burgerlijke zaken wel eens voorgekomen, dat vertolking in het Nederlandsch noodig was, omdat de rechter de taal niet verstond, waarin de zaak behandeld werd en volgens de verordening behandeld mocht worden. Door in zulke gevallen de verliezende partij met de daardoor veroorzaakte kosten te belasten, zou een tegenstrijdigheid in de wetgeving worden ingevoerd, die alsdan aan den eenen kant zou toelaten zich van een taal te bedienen en aan den anderen kant op een der partijen de vertolkingskosten zou verhalen, indien de betrokken rechter die taal niet machtig is. Het wil daarom redelijk toeschijnen meerbedoelde kosten door de koloniale kas te laten dragen.

De verordening van den 17n. April 1872 (P. B. 1872 No. 26) bevat geene bepalingen omtrent tolken. Daar het twijfelachtig is of op het tarief opgenomen in Publicatiebundel No. 126 een beroep kan worden gedaan, wordt hierbij voorgesteld de evenaangehaalde verordening met bepalingen omtrent tolken aan te vullen. Voor de redactie zijn de artikelen 14 en 15 van de verordening van den 17n. April 1872 (P. B. No. 27) gevolgd, terwijl de bedragen overgenomen zijn uit het tarief te vinden in gemelden Publicatiebundel No. 126. Daar de tolk meermalen slechts enkele minuten zijne diensten zal hebben te verrichten, is daarmede rekening gehouden en in het nieuw voorgestelde art. 135 bepaald hoeveel de tolk voor ieder half uur als vergoeding wordt toegekend.

Daarom stelt de Gouverneur voor een nieuw artikel in te voegen in de bestaande Verordening.

„Art. 2a. Indien vertolking moet plaats vinden, omdat op de Benedenwindsche eilanden de voorzitter of een der leden van het hof van justitie of wel de regter in het kantongeregt de landstaal en op de Bovenwindsche eilanden de regter in het kantongerecht Engelsche taal niet verstaat, worden de hierdoor veroorzaakte kosten als geregtskosten aan de koloniale kas in rekening gebragt en verhaald".

Volgens het hierna volgend tarief zijn de tolken bevoegd voor de mondelinge vertolking voor den regter in rekening te brengen voor elke vacatie van een half uur of gedeelte daarvan f 1,30.

Ingeval tolken in dezelfde vacatie in meer dan eene zaak hebben gediend, bepaalt de regter het bedrag dat ten laste van elke zaak afzonderlijk zal worden gebragt.

Voor schriftelijke verklaringen worden voor elke regel van zestien tot achttien lettergrepen, voldaan f 1,30"

Marktnoteering,

New-York 11 Aug.

KOFFIE. Zeer kalm. Volgende maand wordt verbetering verwacht.

SUIKER. Staat onder den druk van verhoogde invoerrechten.

DIVIDIVI. Deze looistof deelt in de verbetering der huiden. Het artikel komt langzamerhand weer in trek.

HUIDEN. Een kleine verhooging mag in uitzicht worden gesteld; overigens is de markt vast.

CACAO. Ofschoon kalm, blijven de prijzen vast. Ook hier wordt meer leven verwacht.

ALOE. Er zijn nog 1200 kisten in voorraad zonder verkoop. De verbruikers beweren voorzien te zijn van het artikel tot het einde van dit jaar. Toch blijven zij genegen 5 cts te betalen per pond.

Kleeding der schoolkinderen.

Te Lawrence, in den Amerikaanschen staat Kansas, zijn twee meisjes van de openbare school verwijderd, omdat ze niet behoorlijk gekleed gingen. De ouders verzetten zich tegen het besluit van het schoolbestuur. En het Opperste Gerechtshof van den staat kwam er aan te pas. De Directeur verklaarde dat de meisjes kleeren droegen die nog niet tot aan de knieën reikten.

Hij had de ouders opmerkzaam gemaakt en hun verzocht de meisjes anders te kleeden; toen zij dit weigerden, werden de beide leerlingen van de school verwijderd.

Het hof deed uitspraak ten gunste van het schoolbestuur.

ARUBA.

Gewone stukken: Lourensia Alvarez, Eziegiel Franken, Ravael Kelly, Eufrania Kelly, Jan Hendrik Maduro, Verina Odor, (ongefr.) Catharina Redestap, Paulina Sevengle, Severina Tromp.

Aangeteekende stukken. Francisco Croes.

De H. Stoel en Brazilië.

De Pauselijke missie, die zich naar Rio de Janeiro heeft begeven, in verband met het eeuwfeest van de onafhankelijkheid van Brazilië, vertrok uit Rome den 3 Augustus en is den 5den te Genua scheep gegaan.

De missie is samengesteld uit de kerkelijke hoogwaardigheidsbekleeders; Mgr. Cherubini, aartsbisschop en de bisschoppen mgr, Rossi, mgr. Stokalper, mgr. Vagni en mgr, Tosti.

Voort zullen de delegatie vergezellen graaf Caterini en markies Eioravanti van de Pauselijke edelgarde.

Mgr. Serana, de nieuwe pauselijke nuntius in Brazilië zal tegelijk met de missie naar zijn post vertrekken. Te Rio Janeiro zullen de leden der missie hun intrek nemen in het aartsbisschoppelijke paleis en het Pauselijk gezantschapsgebouw.

Van toga veranderd.

De redacteur van de Msb. te Brussel meldt:

De geleerde wis- en sterrekundige dr. J. Godseels, professor aan de universiteit van Leuven en directeur van het observatorium van Ukkel (Brussel) is in het seminarie getreden om zich voor te bereiden tot den geestelijken staat.

De Boringen bij Winterswijk.

Nadat reeds eenigen tijd geleden op den boortoren der Rijksopsporing van Delfstoffen te Corle nabij Winterswijk, dikke steenzoutlagen aangeboord waren, is, naar reeds gemeld is, dezer dagen aldaar op circa 700 meter diepte het steenkolengebergte bereikt.

Omtrent de samenstelling der steenzoutlagen, welke tot een totale dikte van ruim 100 meter aangetroffen werden, kon men, schrijft de Tel., nog geen nadere mededeelingen doen, daar het scheikundig onderzoek nog niet was afgeloopen. Het feit echter, dat reeds op betrekkelijk geringe diepte in den Achterhoek steenkolengebergte is aangetroffen, is zeer opmerkelijk.

De oudere boringen hadden ook het steenkolengebergte aangeboord, de geringste diepte was echter circa 1150 meter, terwijl het nu 450 meter hooger reeds aangeboord werd.

In verband met een eventueele latere exploitatie is dit van groot belang, daar de mijnschachten nu veel minder diep en kostbaar behoeven te wezen.

In tegenstelling met de Zuid-Limburgsche kolenvelden en die in de Peel, waar zeer dikke lagen drijfzand het afdiepen der schachten uiterst kostbaar en bij grootere diepten onmogelijk maken is bij Winterswijk de aard van het gesteente boven het steenkolengebergte van dien aard, dat er bij het aanleggen van mijnschachten weinig moeilijkheden van te verwachten zijn. De kosten van aanleg van een mijn zijn hierdoor geringer en is ook de benoodigde tijdsduur korter.

Met belangstelling zijn de verdere resultaten tegemoet te zien, welke door de groote diepte waarop geboord moet worden, eerst over eenige maanden verwacht kunnen worden.

De werkzaamheden worden uitgevoerd door de mijnbouwkudige werken te Heerlen.

Verbod van opgestoken haar.

Het Engelsche parlementslid Macquisten heeft een amendement op de strafwet voorgesteld, om het dragen van opgestoken haar voor meisjes beneden de zestien jaar strafbaar te stellen.

Deze wetgever, blijkbaar verontrust door de vroegrijpe allures van de tegenwoordige jeugd, is naar 't schijnt, iemand, die niet van halve maatregelen houdt. Hij heeft althans voorgesteld in de wet de bepaling op te nemen: „na de derde overtreding zal de schuldige worden opgesloten in een verbeterhuis, totdat zij den leeftijd van zestien jaar zal hebben bereikt".

Posterijen.

Onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Van de vorige week.

Gewone stukken: Cesilia de Windt, Josephina Alvarez, Urbano Salazar, Gerado Eestacio, Leonardo Maduro, Guan Farias, Jozef Martis, Sofia Alberti.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, die wij mochten ontvangen bij gelegenheid van het Zilveren Jubile der Eerw. Zuster M. Emilia, betuigen ondergeteekenden aan alle belanghebbenden haar hartelijken dank!

De Zusters Dominicanessen.

Aruba, 6 September 1922.

BUITENLAND.

De roode terreur.

De Tribune heeft het nog eens duidelijk en onbewimpeld gezegd, waaraan de niet-proletariërs, dat zijn de niet-communisten, zich ook in West-Europa, wat goed en leven betreft, te houden hebben.

De Russische sociaal-revolutionnairen moeten, zegt het blad, ter dood veroordeeld worden.

Of zij veel of weinig hebben misdaan, of zij alleen politieke vergrijpen hebben, zij hebben zich tegen de communistische politiek verzet en zijn deswege den dood schuldig.

De Tribune windt er geen doekjes om: het proces te Moskou is een politiek proces, het is een geval van klasse-justitie.

Maar, vervolgt het blad, het Russische proletariaat moet uit zelfbehoud al zijn vijanden vernietigen.

Door middel der roode terreur moet een dam worden opgeworpen tegen de contra-revolutie.

En wat thans in Rusland wordt vertoond, zal straks ook in overig Europa worden opgevoerd: er zullen klasserechtbanken van het proletariaat tegen de bourgeoisie in het leven worden geroepen, klasse-organen van het proletariaat worden geschapen om de bourgeoisie er onder te houden; in één woord, er zal een terreur van het proletariaat tegen de contra-revolutie worden gevoerd.

De Tribune vindt dit de natuurlijkste en meest vanzelfsprekende zaak ter wereld.

Men moet haar niet vragen, of in Rusland werkelijk de meerderheid instemt met de geprezen politiek; of de veel geroemde terreur niet op de eerste plaats strekt om het proletariaat zelf in toom te houden.

Men zou haar kunnen vragen, of, naar haar theorie, de „bourgeoisie", waar zij de macht heeft, niet ook het recht bezit om door alle mogelijke middelen de heerschappij der roode terreur te voorkomen, of zij uit zelfbehoud daartoe niet verplicht is.

Men zou haar kunnen vragen, hoe zij er toe is kunnen komen, de „witte terreur" in Hongarije en elders als laag en onmenschelijk te vonnissen, waar zij voor haar geestverwanten de roode terreur als een recht opeischt.

Men zou aan de Tribune van alles kunnen vragen.

Maar met de vragen en met de antwoorden, die ze daarop zou kunnen geven, schiet men niet op.

We hebben genoeg aan de wetenschap, dat het communisme streeft naar de vernietiging van alles wat niet communist is.

Het kent voor andersdenkenden geen vrijheid, geen rechten, zelfs niet het bestaansrecht.

Natuurlijk denken wij er niet aan, op een gewelddadige uitroeiing van het communisme aan te dringen, reeds niet, omdat men met geweld geen denkbeelden uitroeit.

Wij moeten door onzen positieven arbeid de maatschappij zóó houden of zóó maken, dat de groote meerderheid van het communisme, en in het algemeen van elk revolutionairisme, niets weten wil en vastbesloten is zich daartegen uit alle macht te verzetten.

Daartoe moeten wij vooreerst den godsdienst hoog houden — zonder godsdienst is de wereld reddeloos aan het communisme overgeleverd — en op de tweede plaats een verstandige welvaartspolitiek voeren.

Het Huisgezin.

De leening aan Duitschland.

De correspondent te Parijs van de Times heeft volgens het Hbld. een onderhoud gehad met „een der meest invloedrijke en bevoegde autoriteiten," een Amerikaan, die hem het volgende verklaarde:

Verwacht wordt, dat de commissie van bankiers uiterlijk tegen October weer zal worden bijeengeroepen. Officieel hebben de leden van die commissie nog niets vernomen, doch indirect zijn zij wel gepolst. Pierpont Morgan acht de nieuwe samenkomst voldoende zeker om een langer verblijf in Europa te rechtvaardigen. Hij vertoeft op het oogenblik in Schotland, doch is terstond beschikbaar.

Volgens inlichtingen uit officieuze bron zijn de betrokken regeeringen verlangend, dat verdere pogingen worden gedaan tot het heffen van een leening, en met name de Fransche regeering heeft haar leedwezen uitgesproken over het feit, dat, zooals de bankiers zeggen, hun markt in Juni verloren ging. Duitschland's crediet is thans lang zoo goed niet, en het denkbeeld wordt geopperd, dat het, in plaats van een algemeene mobilisatie van Duitsche credieten, verkieslijker zou zijn een betrekkelijk kleine leening uit te schrijven.

De best ingelichte bankiers zijn van oordeel, dat in Amerika 100 millioen dollar zou kunnen worden opgenomen en in Engeland 20 millioen pd. st. Andere landen, zooals Nederland, zouden te zamen een gelijk bedrag kunnen opnemen. Het wordt echter bovenal noodig geacht, dat Frankrijk en Duitschland een deel van de leeing opnemen. Goed gelanceerd, zou een leening in Frankrijk minstens 500 millioen francs kunnen opbrengen.

In het geheel zou een bedrag van rond twee milliard goudmark worden ontvangen, en deze som, benevens de noodige maatregelen tot vaststelling van de Duitsche schadeloosstelling op een redelijk bedrag en een moratorium van voldoenden duur zou in staat zijn om niet alleen de Duitsche mark te stabiliseeren, doch ook andere Europeesche geldmiddelen, die door de depreciatie van de Duitsche Mark beïnvloed worden.

Financieele deskundigen gelooven, dat een zoodanige regeling thans gebiedend noodzakelijk is geworden. De regeering moeten zich echter met elkaar verstaan, voordat de bankiers er in zullen toestemmen, de afgebroken besprekingen te hervatten.

De Paus en Rusland.

De bijzondere correspondent van de M. s b. te Rome schrijft:

De vroeger reeds aangekondigde propaganda-brochure ten gunste van de hongerende kinderen in Rusland, is verschenen; ze werd op de Vaticaansche drukkerijen gedrukt.

De titelptaat stelt den H. Vader voor, zegenend Zijn rechterhand opheffend. Aan den benedenkant der plaat komt de afdruk voor van een zegewensch, door den Paus eigenhandig in het Latijn onder het portret geschreven. Vertaald luidt die zegewensch: „Allen, die, na het lezen van deze bladzijden, verkondigers van de meest bittere ellende, door medelijden geroerd worden over het groote aantal der van honger stervende kinderen, en die, naar de mate van hun eigen krachten, ter hulpe willen komen, zegenen Wij reeds nu, met dankbaar hart, terwijl Wij God smeeken, dat Hij hen, zooals Hij zeker doen zal, voor hun liefdadigheid op de meest overvloedige wijze zal beloonen. — Uit het Vaticaan, 25 Juli 1922, Paus Pius XI."

Op de eerste bladzijde van de 12 pagina's omvattende brochure is het woord van Benedictus XV z.g. afgedrukt, dat Hij op 5 Augustus 1921 tot kardinaal Gasparri richtte: „Wij staan tegenover een van de meest verschrikkelijke catastrofen uit de wereldgeschiedenis. Ongekende menschenmassa's, door honger gekweld, gedecimeerd door typhus en cholera, sleepen zich wanhopig over het verdorde land en trachten de meer bevolkte plaatsen te bereiken, waar zij brood hopen te vinden, maar vanwaar zij door geweld van wapenen verdreven worden. In de Wolgabekken smeeken millioenen, door een verschrikkelijken dood bedreigd, de menschen om hulp."

De volgende bladzijde brengen tal van foto's, die een aangrijpende illustratie brengen van de ellende door den honger onder de kinderen veroorzaakt.

Op de achterzijde van de brochure staat aangegeven, dat de giften direct aan Z. H. Paus Pius XI, Vaticaan, Rome, gezonden kunnen worden.

De verwoesting van Swatow.

50.000 menschen omgekomen.

Volgens de laatste berichten met betrekking tot den typhoon, die de stad Swatow verwoestte, bedraagt volgens de T e l. het aantal dooden aldaar en in de omgeving, ongeveer 50.000. Geheel Swatow en zes andere steden zijn verwoest.

Te Hongkong is een fonds ten bate van de slachtoffers bijeengebracht door Engelsche en Chineesche organisaties, en de regeering te Hongkong heeft onmiddelijk na ontvangst van de eerste berichten geld en levensmiddelen gezonden. Britsche en Japansche stoomschepen brengen levensmiddelen naar Swatow.

Later wordt gemeld, dat de delta van de Han-rivier, waar de ramp plaats had, ongeveer dertig mijl lang is en talrijk dichtbevolkte steden bevat. Swatow heeft 61.000 inwoners; Ampow, dat zes mijl verder naar het binnenland ligt, 150.000; terwijl de stad Chao-Chow, die bij het begin der delta ligt, 400.000 inwoners heeft.

De correspondent van de Daily Telegraph seint de volgende bijzonderheden over de ramp te Swatow aan zijn blad.

Het scheen bijna onmogelijk, dat Hongkong zoo gemakkelijk aan de ramp ontkomen was, terwijl de zusterhaven Swatow op nog geen honderd mijlen afstand, geheel verwoest werd. Zelf thans (Maandag) is het moeilijk, aldus de correspondent, om een schatting te krijgen, van het geen er wel vernietigd is, hoewel de verhalen van ooggetuigen een beeld van deze verschrikkelijke ramp geven. Voor zoover kan worden afgegaan op de tot nu binnengekomen berichten, blijkt, dat Swatow meer geleden heeft door de springvloed dan wel direct door den typhoon. De ligging van de stad over een strook ter breedte van vier mijlen links en rechts van de rivier de Han verklaart hoe een 20 voet hooge „muur van water" die zich met een onweerstaanbare kracht stroomopwaarts drong, deze vreeselijke verwoesting kon aanrichten.

Het spreekt van zelf, dat vooral op den Noordelijken lagen oever, waar de inlandsche bevolking huist, door het water geteisterd werd. De Noordelijke zijde waar de meeste Europeanen wonen kreeg minder last van den vloed dan wel van den storm. Daar zijn dan ook minder slachtoffers gevallen.

Na uren slagregen en storm en plotseling windstilte, gedurende welke het broeiend heet was, barstte dé typhoon 2 uur in den ochtend los. Binnen vijf minuten waren de overvolle straten het tooneel van een vreeselijke verwarring. Razend joeg de storm langs de huizen en joeg een verblindenden regen voor zich uit. Het water steeg elke seconde en deed de muren wankelen en de huizen instorten.

Binnenshuis blijven beteekende begraven te worden onder de ruines en de geheele bevolking vluchtte in razende wanhoop op straat, Doch ook daar wachtte hen de dood in allerlei vormen.

Nadat de typhoon bedaard was kwam de vloedgolf en de verwarring in de straten der stad werd nog verhoogd door de wrakken van sampans en de afgeslagen daken, De vloed drong mijlen ver het land in en verraste de menigte die haar heil had gezocht door de vlucht.

Oude inwoners van Hongkong zeggen dat de ramp te Swatow ernstiger moet zijn geweest dan de ramp te Hongkong in 1906, hoewel men in scheepvaartkringen geneigd is om de cijfers over het verlies aan menschenlevens als zeer overdreven te beschouwen. De tragedie werd nog vreeselijker, aangezien het onmogelijk was om geneeskundige hulp te verleenen, en het is zeker, dat vele honderden, die anders gered hadden kunnen worden thans zijn omgekomen. Swatow is thans een verlaten stad. Behalve de stoomschepen die hulp kunnen verleenen, loopen er geen schepen in; er zijn geen goederen, die weggehaald moeten worden. Ook komen er geen schepen om de goederen over te ruimen der op de kust geworpen schepen, Drie stoombooten van 3000 ton elk, liggen in de straten van de verwoeste stad. Sampans liggen op de étages aan de vernielde straten.

Van de club aan den Chineeschen oever is nog één muur over. De onderzeesche kabel is afgeknapt. De „Cheisang" werd op de kust geslagen, negen mijlen ten Noord-Westen van Swatow. In den Chineeschen schouwburg werden de spelers en het publiek gedood. De putten raakten vol zeewater en voor een kan water wordt 5 dollar gevraagd.

Niets werd er gespaard, dat zou hebben kunnen bijdragen tot de ellende en de verschrikking van deze kleine en vriendelijke haven en de talrijke duizenden die er woonden.

Aan den Engelschen consul te Swatow is uit Hongkong een aanzienlijk bedrag gezonden ten behoeve der slachtoffers, Groote hoeveelheden rijst werden van Hongkong naar Swatow verscheept.

Het Ursulinenklooster, waar canadeesche zusters uit Montreal waren ondergebracht, die juist veertien dagen geleden waren aangekomen, werd door de typhoon zwaar beschadigd.

Toen het dak werd weggeslagen, vluchtten de zusters naar den kelder, waar zij door het water werden meegesleurd. De moeder-overste, die den heelen nacht op een drijvende balk rondzwalkte, ontkwam op wonderbaarlijke wijze aan den dood. De kerk van het klooster werd vernield. In één dorp aan de zeekust verdronken 200 christenen.

Een nader bericht meldt dat de regeering van Honkong groote hoeveelheden rijst en beschuit naar Swatow heeft verzonden.

Een nieuw Madonnabeeld van Loretto.

Gelijk men weet, zegt de M. s. b werd indertijd bij een brand in de kerk van Loretto het Mariabeeld vernietigd.

Thans is een nieuw Madonnabeeld voor deze kerk, nauwkeurig volgens een fotografische opname vervaardigd, gereed gekomen. Op 6 September l.l. is het beeld door den H. Vader gezegend en door een auto van het Vaticaan naar Loretto overgebracht.

Tot de feestcommissie behooren de kardinalen Gasparri, Vico, Facci en Ranuzzi.

De H. Vader heeft Kardinaal Gasparri tot Pauselijk legaat benoemd voor de feestelijkheden die ter gelegenheid van overdracht van het beeld zullen plaats hebben.

Uitbreiding van de luchtmacht.

In het Lagerhuis deelde Lloyd George mede, dat de regeering na een onderzoek, hetwelk zij te zamen met de commissie voor de verdediging had ingesteld, besloten had het program te aanvaarden, opgemaakt door het dept. van luchtvaart, inhoudende den aanbouw van 500 machines voor de verdediging van Engeland, waardoor de uitgaven met twee millioen pond per jaar zouden worden verhoogd. Van deze som zou £ 900.000 worden gevonden door bezuinigingen op de begrooting van het dept. van luchtvaart zelf. Deze verhooging der begrooting voor de luchtdienst zou geen invloed hebben op de voorgenomen verlaging der begrooting van de landsverdediging over 1923/24. De verdere uitbreiding van de luchtmacht zou afhangen van den financieelen toestand en de luchtvaartpolitiek der andere mogendheden.